

SPIS TREŚCI

Wstęp	7
Rozdział I. Strategia rozwoju firm z przemysłu włókienniczo-odzieżowego....	14
1. Pojęcie i istota strategii.....	14
2. Czynniki ryzyka w budowie strategii rozwoju organizacji związane z otoczeniem zewnętrznym	22
2.1. Analiza makrootoczenia firmy	22
2.1.1. Czynniki ekonomiczne	23
2.1.2. Czynniki polityczno-prawne.....	37
2.1.3. Polityka państwa dotycząca ochrony środowiska.....	51
2.1.4. Czynniki społeczno-kulturowe	56
2.1.5. Czynniki demograficzne	57
2.1.6. Czynniki technologiczne; polityka proinnowacyjna Unii Europejskiej i państwa polskiego w stosunku do branży tekstylna-odzieżowej	59
2.1.7. Otoczenie konkurencyjne firmy; ryzyko związane z konkurencją innych podmiotów.....	67
2.2. Narzędzia budowy strategii rozwoju firmy; audyt technologiczny, analiza SWOT.....	68
2.3. Przykład strategicznej analizy SWOT firmy „PRZYKŁAD”	71
3. Charakterystyka rynku wyrobów włókienniczych	77
4. Strategia rozwoju firm włókienniczo-odzieżowych zaliczanych do grupy dysponującej potencjałem innowacyjnym.....	86
4.1. Zarządzanie strategiczne.....	86
4.2. Założenia strategii rozwoju firm sektora MŚP	87
4.3. Analiza SWOT dla firm produkcyjnych sektora MŚP dysponujących potencjałem innowacyjnym jako narzędzie budowy strategii ich rozwoju....	88
4.3.1. Zewnętrzne pozytywne – szanse	89
4.3.2. Zewnętrzne negatywne – zagrożenia.....	90
4.3.3. Wewnętrzne pozytywne – silne strony – atuty firm sektora MŚP o potencjale innowacyjnym	109
4.3.4. Wewnętrzne negatywne – słabe strony.....	114
4.3.5. Wewnętrzne pozytywne strony firmy – szanse	126
4.3.6. Wewnętrzne negatywne strony firmy – zagrożenia.....	135
5. Strategia rozwoju firm włókienniczych.....	149
5.1. Strategia rozwoju firm włókienniczych o horyzoncie krótkookresowym	150
5.2. Strategia rozwoju firm włókienniczych o horyzoncie długookresowym	158
5.2.1. Kierunek rozwoju dotychczas wytwarzanych produktów	162
5.2.2. Rozwój technicznych materiałów włókienniczych.....	164
5.2.3. Indywidualizacja produktu i elastyczne systemy produkcji	170

5.3. Nowe systemy edukacji kadr dla przemysłu włókienniczego	172
5.4. Strategia rozwoju kadr	175
6. Finansowanie działań rozwojowych firm	175
6.1. Finansowanie prac rozwojowych	175
6.2. Strategia finansowania rozwoju organizacji	187
7. Strategia zarządzania	192
8. Strategia dystrybucji wyrobów włókienniczo-odzieżowych	193

Rozdział II. Kierunki rozwoju technologii wytwarzania tekstyliów przez krajowy przemysł włókienniczy .....

1. Technologie nadające materiałom włókienniczym nowe właściwości	199
1.1. Integracja inteligentnych elementów w materiałach włókienniczych, w tym elektroniki, informatyki, inżynierii materiałowej z wykorzystaniem wiedzy z obszaru automatyki i metrologii	199
1.2. Zastosowania wielokierunkowych metod modyfikacji powierzchniowej lub przestrzennej wyrobów włókienniczych	208
1.3. Zastosowanie technologii nanoszenia na materiały włókiennicze cienkich i sprężystych powłok będących rezultatem przerobu materiałów syntetycznych, pełniących funkcje filtra, który oddziela dwie fazy i selektywnie ogranicza transport w przestrzeni włókien różnych substancji chemicznych	213
1.4. Materiały przemiany fazowej	221
1.5. Technologie laminacji w procesie budowy nowych struktur wyrobów włókienniczych	227
1.6. Nanotechnologie we włókiennictwie	231
1.7. Technologie fizycznej obróbki powierzchni materiałów polimerowych	257
2. Nowej generacji przędze, włókna, nanowłókna, w tym inkorporowane materiałami zmieniającymi ich podstawowe właściwości	268
3. Nowe technologie wytwarzania wyrobów kompozytowych	281
4. Biotechnologia we włókiennictwie	300
5. Innowacyjne rozwiązania procesowe pozwalające na obniżenie kosztów wytwarzania	301
5.1. Nowe technologie wytwarzania teksturowanych przędz poliestrowych o grubości 1000-1700 dtex z polimerów poliestrowych wtórnych w tym pochodzących z recyklingu poliestrów włóknotwórczych z dodatkiem poliestrów amorficznych	301
5.2. Zmniejszenie w procesach technologicznych zużycia wody, obniżenie jej wpływu na jakość wyrobów włókienniczych oraz emisji zanieczyszczeń do wody	310
6. Techniki i technologie uznane za BAT w przemyśle włókienniczym	315
7. Trendy rozwoju technologii włókienniczych w Polsce	321

Rozdział III. Kierunki polityki samorządu województwa łódzkiego wspierające rozwój przemysłu włókienniczego w ramach specjalizacji regionalnej – promocja przemysłu włókienniczego i odzieżowego jako podstawowy warunek dla jego rozwoju.....	325
1. Miejsce przemysłu włókienniczego i odzieżowego w strategii miasta Łodzi i województwa łódzkiego	325
2. System rozwoju produktów oraz transferu wiedzy i technologii w teorii i praktyce	331
2.1. Zaawansowane usługi doradcze proinnowacyjne świadczone na rzecz przemysłu	331
2.2. Edukacja jako podstawowy czynnik rozwoju przemysłu włókienniczego i odzieżowego.....	337
2.3. Platforma transferu wiedzy.....	340
2.4. Centrum doskonalenia zawodowego, inkubacji pomysłów i zaawansowanego doradztwa specjalistycznego, transferu wiedzy i technologii oraz wspierania rozwoju produktów na poziomie organizacji gospodarczych	342
3. Promocja przemysłu włókienniczego i odzieżowego.....	350
3.1. Ocena stanu promocji przemysłu łódzkiej metropolii	350
3.2. Koncepcja promocji przemysłu włókienniczego i odzieżowego w regionie łódzkim	352
3.3. Inkubator Mody instytucjonalnym rozwiązaniem procesu promocji przemysłu włókienniczego i odzieżowego oraz Łodzi jako centrum mody	354
3.3.1. Inkubator Mody – streszczenie działań podjętych w ramach I edycji wdrażania do praktyki gospodarczej projektu Europejskiego Centrum Mody Młodzieżowej.....	354
3.3.2. Cele Inkubatora Mody	357
3.3.3. Działania realizowane w ramach Inkubatora Mody	359
3.3.4. Warunki stworzenia i funkcjonowania Inkubatora Mody	361
3.3.5. Zdolności Inkubatora Mody jako Centrum Europejskiej Mody Młodzieżowej do wykreowania marki wyrobów odzieżowych sektora MŚP	365
3.3.6. Zakres powiązań instytucjonalnych instytucji tworzących Inkubator Mody oraz znaczenie dla jego funkcjonowania Konsorcjum Handlowego	370
3.3.7. Beneficjenci projektu.....	371
3.3.8. Podsumowanie.....	372
Bibliografia.....	374

Wstęp

W ostatnich dekadach w międzynarodowej strukturze produkcji i handlu wyrobami przemysłu włókienniczego nastąpiło drastyczne przesunięcie głównych światowych ośrodków produkcji z państw wysokorozwiniętych gospodarczo do krajów rozwijających się, o zdecydowanie niższych kosztach wytwarzania. Z tego też względu przemysł ten, zaliczany jest często do tzw. schyłkowych gałęzi przemysłu, mimo że wciąż należy do ważnych dziedzin globalnej gospodarki. Według najnowszych danych Światowej Organizacji Handlu (WTO), w 2006 r. wartość obrotów tymi wyrobami w skali międzynarodowej wyniosła 530 mld USD, co stanowiło 4,5% światowego handlu towarami¹.

Jednocześnie Unia Europejska i Stany Zjednoczone to w dalszym ciągu prawdziwi potentaci światowego przemysłu włókienniczo-odzieżowego. Wprawdzie ich udział zarówno w produkcji, jak i eksporcie światowym stopniowo maleje, ale tempo tego spadku nie jest szczególnie gwałtowne, zwłaszcza jeśli weźmie się pod uwagę dużo wyższe koszty wytwarzania niż u większości konkurentów. Najważniejszymi czynnikami, pozwalającymi przemysłowi włókienniczo-odzieżowemu tych państw w miarę skutecznie rywalizować z konkurentami z krajów rozwijających się, są: wyższy poziom wydajności, innowacyjność, jakość wytwarzanych wyrobów, niepodważalna pozycja w tworzeniu nowych tendencji w modzie i projektowaniu ubiorów, a także wprowadzanie na rynek nowych materiałów. Niebagatelną rolę odgrywa również zdolność przedsiębiorstw do wychodzenia poza tradycyjne kanały dystrybucji wyrobów oraz integrowania się z międzynarodową siecią sprzedaży².

Sądząc z ilości azjatyckich wyrobów włókienniczych i odzieżowych sprzedawanych na bazarach i w sklepach w Europie oraz USA, a także z protestów, jakie wywołuje zwłaszcza chińska ekspansja eksportowa na rynki tychże krajów, mogłoby się wydawać, że to państwa z Azji są już zdecydowanymi światowymi liderami, zarówno przemysłu włókienniczego, jak i odzieżowego. Mimo że udział tych krajów w globalnym eksporcie szybko rośnie, to jednak pierwsze miejsce w światowym rankingu największych eksporterów wyrobów włókienniczych zajmuje Unia Europejska. Przy uwzględnieniu handlu wewnątrz, jak i na zewnątrz UE, przypada 32,5% światowego obrotu wyrobami włókienniczymi³.

---

¹ http://een.org.pl/index.php/handel-zagraniczny---spis/page/18/type_level/1/articles/swiatowy-przemysl-wlokienniczo-odziezowy.html

² Tamże.

³ http://een.org.pl/index.php/handel-zagraniczny---spis/page/18/type_level/1/articles/swiatowy-przemysl-wlokienniczo-odziezowy.html

Krajowy przemysł tekstylny bazujący na modzie i nowoczesnym wzornictwie jest tradycyjnym dziedzictwem regionu łódzkiego. Ten przemysł przeżył wielkie załamanie na skutek zmiany systemowej.

Zakres likwidacji zakładów włókienniczych w warunkach transformacji ustrojowej był u nas wyjątkowo duży, znacznie większy niż nie tylko w krajach, które przechodziły podobny proces transformacji ustrojowej, ale też większy niż w krajach, w których na skutek osiągnięcia najwyższego poziomu uprzemysłowienia wystąpiły naturalne procesy deindustrializacji pod wpływem przesuwania się popytu z dóbr przemysłowych na usługi.

Zdaniem prof. Z. Wysokińskiej, kraje wysoko rozwinięte, jak Francja, Włochy, Niemcy czy Wielka Brytania, nie wycofały się z udziału w przemyśle tekstylnym – pomimo wysokich kosztów pracy – lecz skoncentrowały się na rozwijaniu jego innowacyjności⁴. Cechą charakterystyczną światowego rynku wyrobów włókienniczych i odzieżowych jest obecność na nim producentów z większości państw świata, zarówno tych, których podstawowym atutem jest tania siła robocza (m.in. Chiny, Indie, Pakistan, czy Bangladesz), jak i takich, których sukces w międzynarodowej rywalizacji wynika z rozwiniętej technologii, wzornictwa, czy specjalizacji w produkcji wyrobów niszowych (np. większość krajów Unii Europejskiej)⁵.

Dzisiejszym wyzwaniem jest odrodzenie tego przemysłu, zwiększenie poziomu jego innowacyjności⁶ oraz zmiana niekorzystnego wizerunku, budowanego przez prawie dwie dekady, który ukazuje przemysł włókienniczy i mody jako przemysł nieposiadający perspektyw.

W ostatnich kilku latach nastąpiła zmiana postrzegania branży włókienniczej w Polsce z przemysłu schyłkowego na przemysł wyposażony w nowoczesny park maszynowy, posiadający w dalszym ciągu istotne znaczenie w rozwoju gospodarki, w tym w szczególności regionu łódzkiego. Sektor ten został zidentyfikowany w projekcie InSight 2030 jako jeden ze strategicznych sektorów, których rozwój może przyczynić się do poprawy konkurencyjności i innowacyjności polskiej gospodarki. W ramach Krajowych Inteligentnych Specjalizacji sektor ten mieści się w obszarze Wielofunkcyjne materiały i kompozyty o zaawansowanych właściwościach, w tym nanoprocessy i nanoprodukty⁷. Regionalna Strategia Innowacji dla Województwa Łódzkiego LORIS 2030 definiuje jako jedną z branż strategicznych Nowoczesny Przemysł Włókienniczy i Mody (w tym wzornictwo).

---

⁴ <http://wiadomosci.onet.pl/lodz/lodzkie-wlokiennictwo-i-przemysl-mody-ze-szczegolnym-wsparciem-ue/ej246q>

⁵ http://een.org.pl/index.php/handel-zagraniczny---spis/page/18/type_level/1/articles/swiatowy-przemysl-wlokienniczo-odziezowy.html

⁶ Por. wiadomosci.onet.pl/lodz/lodzkie-wlokiennictwo-i-przemysl-mody-ze-szczegolnym-wsparciem-ue/ej246q

⁷ Polityka Sektorowa dla branży Nowoczesny Przemysł Włókienniczy i Mody (w tym wzornictwo), Zespół Projektowy PwC Polska Sp. z o.o., Łódź 2015, s. 72.

Warunkiem powodzenia działań służących rozwojowi branży jest zdefiniowanie strategii jej rozwoju, a więc stanu pożądanego, do którego dążymy, który jest wyrazem oczekiwań środowiska i państwa. Strategia ta powinna zostać urzeczywistniona poprzez realizację konkretnych celów strategicznych oraz operacyjnych. Będzie ona decydować o tym, czy przemysł włókienniczy będzie stanowił w przyszłości jedną z najbardziej innowacyjnych gałęzi gospodarki polskiej – czy zostanie wykorzystany duży potencjał przedsiębiorstw włókienniczych oraz instytucji naukowo-badawczych i technologicznych.

Brak takiej strategii uniemożliwi:

- koncentrację środków rozwojowych na najważniejszych celach rozwojowych tego przemysłu,
- koordynację działań ośrodków sfery B+R statutowo powiązanych z przemysłem włókienniczym,
- określenie priorytetów sektorowych, bez których nie można określić obszarów preferencji, następstwem czego było rozpraszenie środków na zbyt wielką liczbę celów;
- podniesienie efektywności branży.

Opracowanie i realizowanie tej strategii jest szczególnie ważne w obliczu przewidywanej w najbliższych latach nowej fazy rozwoju przemysłowego, którego wyrazem jest:

- tendencja do ożywienia przetwórstwa przemysłowego (*boosting manufacturing*),
- wchodzenie rozwiniętych gospodarek świata w fazę masowej wymiany dotychczas stosowanych przemysłowych technologii,
- nienotowanej dotychczas ekspansji przemysłu ekologicznego.

Te tendencje stawiają przed strategią rozwoju przemysłu włókienniczego szczególnie ważne wyzwania. Powinna ona z jednej strony być dokumentem wynikającym ze strategii rozwoju, budowanej na poziomie organizacji gospodarczych będących podmiotami zarządzania oraz beneficjentami polityki makroekonomicznej rządu i regionalnych samorządów, z drugiej stymulować proefektywnościowe działania przedsiębiorstw. Brak w okresie ostatnich trzech dekad działań na poziomie makroekonomicznym, które stymulowałyby i koordynowały rozwój tego przemysłu, stał się przyczyną zaniedbań, których usunięcie wymaga włączenia do procesu strategicznego planowania przyszłych jego stanów, zagadnień dotyczących:

- zapewnienia dostępu do wysoko wykwalifikowanej kadry pracowniczej,
- zmiany wizerunku branży,
- osiągnięcia przez przedsiębiorstwa tego przemysłu zdolności do rozwoju produktów, które warunkowane są między innymi ograniczeniami w dostępie do kapitału, rynków zbytu, ale również dostępie do informacji i zaawansowanych usług proinnowacyjnych,
- właściwego zdefiniowania kierunków prac badawczych.

Rozwój gospodarki kraju i jego regionów powinien być bowiem oparty na wiedzy, a wysokokwalifikowane kadry pracowników powinny być podstawą dla podejmowania przez firmy prac związanych z rozwojem produktów i technologii ich wytwarzania. Wiedza w nowoczesnej gospodarce staje się fundamentem dla wzrostu innowacyjności przedsiębiorstw i poprawy ich pozycji konkurencyjnej.

Niepodjęcie działań w obszarze edukacji i promocji przemysłu włókienniczego może spowodować zahamowanie jego rozwoju przede wszystkim z powodu braku dopływu do firm włókienniczych i odzieżowych wysoko kwalifikowanej kadry pracowników. Zatem niezbędne jest tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi działań związanych z doskonaleniem kwalifikacji zawodów w branżach decydujących o poziomie konkurencyjności przemysłu włókienniczo-odzieżowego regionu, w tym:

1. Dokonanie zmiany w systemie edukacji, programach i organizacji nauczania, umożliwiającej wzrost zdolności adaptacyjnych przemysłu do dynamicznie zmieniających się warunków makrootoczenia opartych o⁸:

- modułowe formy nauczania oparte w istotnym stopniu na udziale w procesie dydaktycznym zajęć czynnych (laboratoryjnych i projektowych),
- w procesach dydaktycznych innowacyjnych form nauczania e-learning, blended learning, mentoring – itp.,
- współpracę z przedsiębiorstwami w trakcie realizacji procesu kształcenia (staże, praktyki zawodowe i praktyczne przygotowanie do zawodu).

2. Dostosowanie programów nauczania do potrzeb gospodarki

Równoległym działaniem do rozwoju przemysłu włókienniczego opartego na wiedzy, jest zmiana wizerunku branży. Jest ona warunkiem koniecznym dla zainteresowania przemysłem włókienniczym przyszłych kadr i funkcjonowania systemu szkolenia w zawodzie włókiennika na szczeblu zawodowym i wyższym. Wieloletnie przekonywanie społeczeństw regionów, przez władze regionalne, przy braku reakcji ze strony rządu, że przemysł włókienniczy jest przemysłem przestarzałym i zanikającym, stało się główną przyczyną braku zainteresowania tym przemysłem ze strony społeczeństwa, co doprowadziło do zanikającego naboru młodzieży do szkół włókienniczych i odzieżowych.

Rozwój przemysłu włókienniczego opartego na wiedzy wymaga pokazania jego mocnej pozycji w regionie łódzkim i kraju, zaprezentowania dużego potencjału rozwojowego, wsparcia działań firm związanych z kreowaniem marek poprzez wykorzystanie niekonwencjonalnych form promocji oraz upowszechnianie innowacyjnych produktów branży.

Kolejnym obszarem ważnym dla rozwoju przemysłu włókienniczego i odzieżowego, który powinien zostać ujęty w strategii jego rozwoju, jest dostęp

---

⁸ *Rekomendacja zmian w polskim systemie transferu technologii i komercjalizacji wiedzy*, praca zbiorowa, (red.) K. Matusiak, J. Guliński, PARP, Warszawa 2010, s. 149.

do rynku opanowanego przez ponadnarodowe korporacje, zarówno w obszarze handlu, jak i produkcji. Wejście na rynek i utrzymanie się na nim wymaga kapitału, który jest dla krajowych firm trudnodostępny. W procesie budowy kanałów dystrybucji krajowych wyrobów tekstylnych i ich marek konieczne jest wsparcie państwa, na przykład poprzez objęcie pomocą publiczną inicjatyw firm związanych z tworzeniem klastrów dystrybucyjnych. Kolejnym zagadnieniem jest brak rozwiązań prawnych chroniących polskie przedsiębiorstwa przed importem.

Nie jest możliwe funkcjonowanie firmy bez wiedzy na temat przyszłych jej stanów w obszarze produktu, dystrybucji, promocji i zarządzania, **nie mówiąc o odniesieniu przez nią sukcesu wiążącego się przede wszystkim z uzyskaniem przewagi konkurencyjnej na rynkach, na których będzie ona działać.**

Inspiracją dla „innovacyjnych pomysłów” nie jest wyłącznie rynek, lecz również makrootoczenie firmy, do którego między innymi należy zaliczyć krajowe i zagraniczne jednostki sfery B+R, jej dostawców, konkurentów, instytucję rzecznika patentowego, ale również politykę rządu w zakresie ochrony środowiska, dostępności i ceny czynników energetycznych, kosztów pracy, systemu organizacji transferu wiedzy, podatków czy też poziomu wsparcia sektora MŚP środkami pomocy publicznej. Stale rosnące tempo rozwoju procesów wytwórczych powoduje, że nie wystarcza już analiza rynku dla utrzymania poziomu konkurencyjności organizacji. Długi okres wdrażania innowacyjnych rozwiązań procesowych i produktów powoduje, że firma, aby nie utracić pozycji konkurencyjnej, **nie może tylko skupić się na analizie rynku, ale musi obserwować zmiany zachodzące w makrootoczeniu.**

Współczesna firma musi być tak zorganizowana, aby mógł w niej funkcjonować system informacji marketingowej, w którym oprócz rachunkowości i analiz będzie działał wywiad marketingowy, będą prowadzone badania marketingowe, a w procesie decyzyjnym będą wykorzystywane metody matematyczne. Tym samym musi posiadać wiedzę i umiejętności umożliwiające racjonalne planowanie w kategoriach rachunku ekonomicznego.

Dla opracowania i realizacji strategii rozwoju firma **MUSI** mieć dostęp do:

- informacji umożliwiającej monitorowanie światowych kierunków rozwoju technik i technologii,
- dostęp on-line do aktualnych ofert jednostek naukowo-badawczych w kraju i za granicą,
- trendów rozwoju rynków wybranych grup wyrobów gotowych oraz surowców,
- informacji dotyczących polityki rządu w zakresie polityki podatkowej, wsparcia działań innowacyjnych sektora MŚP, ochrony środowiska, cen czynników energetycznych itp.

Polskie firmy są niedostatecznie przygotowane w obszarze zarządzania do prowadzenia walki konkurencyjnej w warunkach konkurencji globalnej oraz „słabe” finansowo, by same podobały tak określonym wymogom.

W tym procesie nie pomagają polskim firmom żadne instytucje otoczenia biznesu; w ostatniej dekadzie, mimo prób stworzenia Krajowego Systemu Usług i Krajowego Systemu Innowacji, nie zbudowano systemu zabezpieczającego potrzeby informacyjne firm w zakresie tworzenia strategii ich rozwoju. Dlatego też, jak wynika z ewaluacji Działania 1.4-4.1 POIG, **„Efekty prognozowane przez przedsiębiorców we wnioskach są mało wiarygodne, a ostateczne wartości wskaźników (rezultatu) i szanse wdrożenia rynkowego – nieprzewidywalne, ponieważ przedsiębiorcy prognozując efekty projektów bazują na swoim doświadczeniu i wycinkowej znajomości rynku, a nie na rzetelnej analizie rynku i analizie ryzyk towarzyszących wdrażaniu innowacyjnych rozwiązań”**. To oznacza, że firmy sektora MŚP mają ograniczoną zdolność do komunikowania się z rynkiem. Zmiana tego stanu wymaga radykalnej przebudowy systemu funkcjonowania instytucji otoczenia biznesu oraz form i zakresu świadczonych przez nie usług informacyjnych, w tym przede wszystkim zaawansowanych usług proinnowacyjnych. Jest to kolejny bardzo ważny obszar strategii rozwoju przemysłu włókienniczego i odzieżowego.

Prace badawcze prowadzone przez instytucje statutowo ukierunkowane na rozwój technologii włókienniczych nie podlegają, na żadnym szczeblu ich finansowania, procesowi koordynacji i analizy zdolności aplikacji ich wyników przez firmy włókiennicze. Instytucje te są często pozbawione kompetencji badawczych, w zakresie projektowania technikami symulacyjnymi, oceny nowych rozwiązań konstrukcyjnych z obszaru włókienniczych wyrobów czy też nowoczesnych włókienniczych kompozytów balistycznych i konstrukcyjnych. Nie zdefiniowano, strategicznie ważnej dla rozwoju przemysłu włókienniczego, tematyki prac badawczych. W związku z czym dotychczas nie zagwarantowano środków finansowych ani beneficjentów na wyniki prac badawczych dotyczących:

- technologii nowej generacji funkcjonalnych materiałów i wyrobów włókienniczych o zastosowaniach w różnych sektorach gospodarki, wytwarzania surowców pochodzących z recyklingu,
- personalizacji i kastomizacji wyrobów przemysłu włókienniczego i mody,
- wytwarzania tekstyliów technicznych i konstrukcyjnych,
- technologii wytwarzania inteligentnych tekstyliów,
- obniżenia zużycia wody i czynników energetycznych w procesach technologicznych.

Zdaniem prof. A. Rogut główną rolę we wzroście konkurencyjności, zwłaszcza w realiach gospodarki opartej na wiedzy, odgrywają innowacje (European Commission, 1995; European Commission, 2000a; OECD, 2000b; European Commission, 2003a, 2003b). Są one podstawowym źródłem specyficznych, unikalnych i wyróżniających umiejętności firmy. Jako takie:

- nie są wyłącznie domeną technologii. Obejmują wszelkie zmiany techniczno-technologiczne, ekonomiczne, społeczne i organizacyjne

od prostych modyfikacji (produktu, procesu, organizacji) do nowych, przełomowych rozwiązań;

- nie ograniczają się wyłącznie do sektorów wysokich technologii; są immanentne dla każdego przemysłu. Szczególne znaczenie mają właśnie w transformacji przemysłów tradycyjnych, w tym przemysłu włókienniczo-odzieżowego⁹.

Budowa konkurencyjności przemysłu włókienniczego i odzieżowego opartego na wiedzy i innowacjach procesowo-produktowych musi być oparta o strategię jego rozwoju oraz wynikające z niej strategie firm uczestniczących w tym procesie. Musi ona sprostać wyzwaniom niesionym przez współczesne realia i zdolności do strategicznej reakcji, wykorzystującej pojawiające się szanse i przeciwdziałającej obecnym i przyszłym zagrożeniom.

Poniższa książka jest swego rodzaju kompendium wiedzy wskazującym obszary i kierunki działań, jakie należy podjąć w ramach strategii rozwoju przemysłu włókienniczego i odzieżowego, aby zwiększyć jego potencjał i konkurencyjność na globalnym rynku. Składa się z trzech części; pierwsza jest próbą nakreślenia różnych scenariuszy strategii rozwoju firm włókienniczych, druga wskazaniem kierunków prac badawczych, jakie powinny zostać podjęte przez sferę B+R dla zbudowania podstaw konkurencyjności, trzecia zaś – propozycją kierunków wsparcia firm włókienniczo-odzieżowych na poziomie makrootoczenia.

---

⁹ A. Rogut, *Barwy włókiennictwa. Potencjał przemysłu włókienniczo-odzieżowego w województwie łódzkim*, Instytut Badań nad Przedsiębiorczością i Rozwojem Ekonomicznym przy Społecznej Wyższej Szkole Przedsiębiorczości i Zarządzania, Łódź 2007.